

highlights the following components, namely: cognitive component – knowledge of social skills; emotional component – includes the need to apply social skills, the need for high achievements and emotionally positive, value-based attitude to fruitful social interaction; conative component – involves readiness for executive action to realize the potential of social skills and appropriate transformational activity in the social and natural environment.

Key words: education, social skills, students of agricultural higher education institutions, cognitive, emotional, conative components of social skills.

УДК 378.147:796.071.4]:796.012.4:001.895

Микола Чхайло

Сумський державний педагогічний
університет імені А.С. Макаренка
ORCID ID 0000-0002-7368-5202

Наталія Скачедуб

Сумський державний педагогічний
університет імені А.С. Макаренка
ORCID ID 0000-0002-2249-4203
DOI 10.24139/2312-5993/2020.08/317-329

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ РУХОВИХ ДІЙ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

У статті розглянуто проблему впровадження інноваційних технологій навчання рухових дій у професійній підготовці майбутніх фахівців фізичної культури. Із метою виявлення доцільності використання електронних дидактичних технологій у професійній підготовці фахівців із фізичної культури було проведено анкетування серед викладачів фізкультурно-спортивних кафедр закладів вищої педагогічної освіти. Визначено педагогічні умови впровадження інноваційних технологій навчання рухових дій у професійну підготовку майбутніх фахівців із фізичної культури. Розроблено комп'ютерну програму системи навчання рухових дій і тестування вмінь аналізувати техніку виконання рухових дій виду спорту на підставі її візуального спостереження (модуль-додаток «Відеозавдання» для системи дистанційного навчання Moodle). Розроблено структурно-функціональну модель навчання рухових дій, яка описує технологію інноваційної діяльності навчання рухових дій із виду спорту.

Ключові слова: інформаційні технології, заклади вищої педагогічної освіти, електронні засоби навчання, майбутні фахівці фізичної культури, професійна підготовка, рухові дії.

Постановка проблеми. Інноваційний шлях розвитку національної системи освіти є стратегічним завданням державної політики. Основні засоби його вирішення концентруються у площині розробки методології, структури і змісту інновацій, реалізації комплексу заходів упровадження в освітню діяльність.

Стосовно системи фізкультурної освіти впровадження інноваційних технологій вимагає обґрунтованих науково-методологічних положень,

створення спеціалізованого методичного забезпечення, підготовки фахівців та інших заходів, що забезпечують інноваційну діяльність.

Провідні вітчизняні та зарубіжні фахівці в галузі педагогічної теорії і практики досліджують питання сучасних освітніх технологій і визначають їх як навчання із застосуванням інформаційних технологій, комп'ютерних пристроїв і телекомунікаційних систем (електронне навчання) тощо (Заболотний, 2010; Козлакова, 2017; Храмов, 2016) та ін.

Одним із важливих напрямів розвитку інформатизації освіти є нові комп'ютерні технології. Інтерактивність, інтенсифікація процесу навчання, зворотний зв'язок – суттєві переваги таких технологій, що зумовили необхідність їх застосування у професійній підготовці майбутніх фахівців.

Сьогодні помітно зростає кількість досліджень, предметом яких стало використання інформаційно-комунікаційних технологій у навчальному процесі. Зазначеній проблемі в Україні присвячені дослідження таких науковців, як В. Биков, Я. Булахова, О. Бондаренко, В. Заболотний, Г. Козлакова, О. Міщенко, О. Пінчук, О. Шестопап та інших.

Однак, аналізуючи сучасні наукові дослідження в галузі професійної педагогічної освіти та фізичної культури і спираючись на власний досвід, можемо зазначити, що, вирішення зазначеної проблеми в системі фізкультурної освіти ускладнюється через недосконалість теоретичних положень і недостатність навчально-методичного забезпечення, що функціонує за допомогою комп'ютерних технологій – електронних засобів навчання.

Специфіка підготовки майбутнього фахівця фізичної культури відображена в низці профільних дисциплін, практично не реалізована в існуючих комп'ютерних програмах навчального забезпечення цих дисциплін. Форми і методи комп'ютеризації фізкультурної освіти, що, наразі, використовуються в системі професійної підготовки майбутніх фахівців фізичної культури спроможні забезпечити повний цикл дидактичних процесів тільки в межах теоретичної підготовки. У той самий час, у спеціальній професійній підготовці майбутніх фахівців фізичної культури, що орієнтована на навчання руховим діям, недостатньо якісних комп'ютерних програм навчального призначення; відсутні комплексні рішення комп'ютеризації спортивно-педагогічної підготовки в контексті компонентного складу навчальних дисциплін; функціональні можливості програмних оболонок комп'ютерних систем не передбачають реалізацію специфічних алгоритмів навчальної діяльності, спрямованої на набуття вмінь і навичок здійснювати навчання рухових дій; дидактична обробка навчального матеріалу у форматі комп'ютерної системи існуючих

електронних програм навчання проводиться без достатнього врахування закономірностей формування предметних знань із видів спорту.

Отже, проблема ефективного організаційно-методичного забезпечення впровадження інноваційних технологій навчання рухових дій у професійну підготовку майбутніх фахівців фізичної культури є актуальною і потребує нагального вирішення.

Аналіз актуальних досліджень у галузі підвищення ефективності навчального процесу на основі використання інноваційних технологій свідчить, що ця проблема потребує постійного вдосконалення у зв'язку зі стрімким розвитком інформаційних технологій.

Проблемами інформатизації освіти опікуються: В. Биков, М. Жалдак, І. Захарова, Ю. Машбиць, Н. Морзе, Є. Полат, С. Сисоєва, І. Роберт, Ю. Триус та інших.

Розробка комп'ютерного моделювання висвітлена в роботах В. Бикова, М. Жалдака, В. Кухаренка, І. Левіна, В. Піньяс, І. Теплицького та інших.

У дослідженнях В. Бикова, М. Жалдака, І. Богданової, І. Теплицького, В. Храмова та інших актуалізовано увагу на необхідності широкого впровадження в навчальний процес моделювання та інформаційних технологій, а також створення відповідних електронних видань.

Низка науковців звертає увагу на невідповідність засобів презентації навчального матеріалу в електронних виданнях та сучасних освітніх теоріях. Більшість електронних навчальних матеріалів створюється у вигляді статичних гіпертекстових документів, до яких інколи включають Flash-анімації. Фахівці наголошують, що навчальний процес буде ефективнішим за умов використання інтерактивних, мультимедійних навчальних ресурсів, що забезпечують активні методи навчання. Ця невідповідність виникає у зв'язку з тим, що процес створення та реалізації інформаційного освітнього середовища для активного навчання – складне завдання й потребує часу та значних матеріальних витрат (Биков, 2009; Коваль, 2009).

Узагальнення літературних джерел свідчить про важливість проблеми впровадження інноваційних технологій навчання рухових дій у професійну підготовку майбутніх фахівців фізичної культури і підтверджує необхідність проведення досліджень у даному напрямі.

Мета дослідження – науково обґрунтувати теоретичні основи впровадження інноваційних технологій навчання рухових дій, орієнтованих на використання електронних дидактичних засобів, у систему професійної підготовки майбутніх фахівців фізичної культури.

Методи дослідження. Для досягнення поставленої мети нами були використані такі методи: теоретичний аналіз і узагальнення наукової літератури із зазначеної проблеми, спостереження, анкетування, тестування, педагогічний експеримент, математична обробка даних.

Дослідження проводилося на базі Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка, Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка та Сумського інституту післядипломної педагогічної освіти. У дослідженні взяли участь 85 викладачів фізкультурно-спортивних кафедр зазначених закладів вищої педагогічної освіти.

Виклад основного матеріалу. Інформатизація освіти – це комплексний, різноплановий, ресурсомісткий процес, зумовлений вимогою сучасного суспільства, яке розвивається й потребує готовності його членів до праці більш продуктивної і творчої, що забезпечується науковою місткістю всіх інформаційних засобів – від персональних комп'ютерів до глобальних зв'язків Інтернету (Биков, 2009, с. 152).

Будь-яка педагогічна технологія – це інформаційна технологія, оскільки основу технологічного процесу навчання складає отримання й перетворення інформації (Заболотний, 2010, с. 137).

Інноваційні перетворення фізкультурної освіти на основі інформатизації процесу навчання рухових дій є системно організованою діяльністю, яка детермінована вимогами державних освітніх стандартів і спрямована на задоволення запитів суспільства на освітні послуги (Храмов, 2016, с. 93).

Дана діяльність складається з ієрархічно вибудованих, системно пов'язаних операцій, які виконуються в певних напрямках, а саме:

- вивчення закономірностей інформаційних процесів, які супроводжують навчання рухових дій у системі фізкультурної освіти;
- пошук у структурі діяльності з навчання рухових дій компонентів, сприйнятливих до інформаційно-технологічних перетворень,
- виділення і структурування об'єктів інформатизації за ознакою їх значимості в досягненні визначених завдань навчання;
- розробка педагогічних алгоритмів, орієнтованих на застосування у процесі навчання рухових дій інформаційних технологій і комп'ютерних засобів;
- проектування педагогічних навчальних комп'ютерних програм, призначених для застосування у процесі навчання рухових дій;

- розробка навчально-методичного забезпечення процесу навчання рухових дій, який функціонує за допомогою інформаційних технологій;
- підготовка учасників освітнього процесу до інформаційно-технологічних перетворень;
- створення педагогічних умов реалізації інноваційних технологій навчання рухових дій;
- упровадження в діяльність закладів вищої педагогічної освіти та оцінка ефективності інноваційних технологій навчання рухових дій.

Аналіз наукових підходів дав змогу визначити, що інформаційно-технологічні перетворення дозволяють підвищити ефективність освітнього процесу, за умови, якщо вони ґрунтуються на провідній ролі компетентнісного підходу в підготовці майбутніх фахівців фізичної культури (Козляр, 2009, с. 63). Формування відповідних компетентностей навчання рухових дій у дидактичному комп'ютерному середовищі може бути змодельовано за допомогою інструментів діалогової взаємодії між користувачем-студентом і навчальною комп'ютерною програмою. Для цього необхідно реалізувати такі педагогічні алгоритми:

- аналіз техніки презентованої рухової дії з подальшим аналізом її якості;
- планування процесу навчання рухових дій;
- визначення змісту подальшого навчання на підставі аналізу техніки рухової дії.

Підвищення ефективності процесу впровадження інноваційних технологій навчання рухових дій у професійну підготовку майбутніх фахівців із фізичної культури можливе за умови реалізації таких педагогічних умов:

- підтримка основних операцій дидактичного циклу при навчанні рухових дій: планування освітньої діяльності, застосування засобів і методів навчання, контроль і діагностика;
- поєднання технології комп'ютерної візуалізації інформації навчального призначення із застосуванням фізичних вправ. Передбачається, що застосування в умовах практичного заняття мультимедійних навчальних об'єктів із технікою рухових дій прискорює формування рухових умінь і навичок на основі оптимізації процесу виникнення кінестетичних відчуттів вірного виконання техніки фізичних вправ.

Із метою виявлення доцільності використання електронних дидактичних технологій у професійній підготовці фахівців із фізичної

культури нами було проведено анкетування серед викладачів фізкультурно-спортивних кафедр закладів вищої педагогічної освіти.

В анкеті запропоновано чотири блока питань із відповідних напрямів:

- організація навчальної діяльності;
- характеристика спортивно-технічної підготовки;
- характеристика навчально-методичної підготовки;
- інформатизація освітнього процесу.

Аналіз отриманих результатів підтвердив певні закономірності, які слід враховувати у процесі інформатизації освітньої діяльності у професійній підготовці майбутніх фахівців фізичної культури, а саме: ефективність процесу навчання певного виду спорту і методики його викладання залежить від якості реалізації спортивно-технічної (формування рухових умінь і навичок, досягнення відповідної фізичної підготовленості тощо) і навчально-методичної (набуття педагогічних знань, необхідних для навчання рухових дій) підготовки.

У структурі навчально-методичної підготовки виявлені типові труднощі, які знижують результативність навчання майбутніх фахівців фізичної культури методики викладання рухових дій. Зазвичай вони пов'язані з реалізацією практико-орієнтованих форм навчальної роботи. Зокрема, лише 16,4 % викладачів регулярно навчають студентів аналізувати техніки фізичної вправи на основі її візуального спостереження (виділення основи, провідної ланки і деталей техніки); 17,6 % – визначати помилки в техніці виконання рухових дій; 9,4 % – класифікувати виявлені помилки (груба, значна, незначна); 11,8 % – підбирати спеціальні вправи, спрямовані на виправлення виявлених помилок у техніці виконання рухових дій; 2,4 % – використовують візуальні тести вірного виконання рухових дій у процесі навчання.

Відомо, що найпоширенішим засобом практичної підготовки студентів є використання комплексу вправ для навчання техніки рухових дій у певному виді спорту (Павленко, 2018). Зібрані під час опитування викладачів спортивно-педагогічних дисциплін дані, наразі, свідчать про те, що в умовах дефіциту навчального часу, відведеного навчальним планом підготовки фахівців на опанування певного виду спорту, істотно зростає роль інструментів, які оптимізують інформаційні процеси загальноосвітнього характеру, що, певною мірою, компенсує недостатність академічних годин.

Отже, навчальні комп'ютерні програми, призначені для застосування на заняттях зі спортивно-педагогічних дисциплін, а також для виконання

завдань для самостійної роботи виконують відповідні функції у практичній діяльності з навчання рухових дій.

Отримані дані анкетування стали підґрунтям для розробки комп'ютерної програми системи навчання рухових дій і тестування вмінь аналізувати техніку виконання рухових дій виду спорту на підставі її візуального спостереження (модуль-додаток «Відеозавдання» для системи дистанційного навчання Moodle).

Відомо, що одне з головних завдань спортивно-педагогічної підготовки полягає у формуванні у студентів цілісного уявлення про стандартну (зразкову) техніку фізичного вправи. У першу чергу необхідно актуалізувати візуальну пам'ять вірного виконання рухових дій. Для цього у змісті комп'ютерної програми передбачена можливість розширеного управління відеозображенням: стоп-кадр, уповільнення швидкості відеовідтворення, покадровий перегляд, вибір і перегляд окремого фрагмента всередині відеопослідовності тощо.

Навчальні тексти, що знаходяться в окремих інформаційних кадрах, лише спрямовують процес пізнання, основна діяльність полягає у виконанні особливої зорової роботи з відеозаписом – пошуку й виділення у структурі відеонизки конкретних об'єктів (наприклад, основних опорних точок, фаз, циклів, положень, тощо). Операційна частина навчальної роботи полягає в управлінні відеовідтворенням за допомогою спеціальних інструментів відеоплеєра. Даний прийом, на нашу думку, є основою для реалізації діяльнісного підходу в навчанні.

Навчальна діяльність із використанням електронних засобів навчання з набуття знань і формування вмінь у галузі навчання рухових дій являє собою систему з таких компонентів:

1. *Аналіз візуальних образів техніки рухової дії (модель аналізу техніки).* Мета навчальної роботи – сформувати вміння розпізнавати у структурі презентованої рухової дії окремі складові (положення, фази, періоди, цикли, тощо). Зміст навчальної роботи – вивчення відеозапису з технікою рухової дії з подальшим пошуком і позначкою на тимчасовій лінії відеопослідовності окремих складових техніки: положення (зупинка відеовідтворення) або фази (установка фрагмента всередині відеопослідовності). Операції з програмною оболонкою електронної програми створюються за допомогою відповідних екранних кнопок, при цьому для доступу до наступного інформаційного кадру необхідно правильно виконати навчальне завдання. У разі помилкової відповіді система видає підказку, але для продовження роботи користувач повинен самостійно

виставити правильні тимчасові мітки. Дидактична функція даних навчальних операцій полягає в закріпленні знань про техніку рухової дії шляхом формування у свідомості майбутнього фахівця візуального образу технічно вірного виконання фізичної вправи. Дії з пошуку, розпізнавання та виділення елементів техніки формують уміння здійснювати специфічну зорову роботу – візуальний аналіз техніки спостережуваної фізичної вправи.

2. Планування процесу навчання руховим діям (модель планування).

Мета навчальної роботи – сформувати вміння підбирати засоби навантаження для вирішення конкретних завдань заняття. Зміст навчальної роботи – визначення завдань навчання, підбір засобів для вирішення поставлених завдань.

Користувачеві електронної програми пропонується сформувати з набору слів і словосполучень цілісну конструкцію – комплекс диференційованих завдань, потім підібрати відповідні засоби для вирішення кожного окремого завдання. Навчальна програма контролює правильність підбору й послідовність вправ. Допущені помилки коментуються, на екран виводиться підказка, однак, для продовження роботи користувач зобов'язаний виконати завдання вірно. Дана послідовність дій забезпечує закріплення знань про методику навчання і формує вміння підбирати засоби навантаження, призначені для вирішення конкретних завдань.

3. Прийняття рішення в процесі навчання рухових дій (модель прийняття рішення).

Мета навчальної роботи – сформувати вміння підбирати засоби навантаження в залежності від характеру помилки в техніці фізичної вправи, що спостерігається. Зміст навчальної роботи – на підставі вивчення відеозапису з технікою рухової дії необхідно визначити якість демонстрованої техніки, а під час виявлення помилки слід підібрати вправи, які зкорегують техніку виконання. На дисплей випадковим чином виводиться відеозапис із набору, який зберігається в загальній базі. Для продовження роботи необхідно визначити наявність помилки в техніці, а потім виконати підбір вправ із запропонованого списку. Виконання зазначених операцій моделює роботу фахівця, який приймає рішення про зміст подальшого процесу навчання на підставі інформації педагогічного контролю, виконує підбір засобів навантаження в залежності від рівня володіння студентом технікою руху, що вивчається.

Контроль успішності засвоєння навчального матеріалу організований таким чином, щоб виконання тестових завдань вимагало актуалізації тих знань і вмінь, які необхідні на практиці для здійснення процесу навчання рухових дій. Критерієм освоєння пройденого розділу є оцінка за

підсумками тестування. Доступ до наступного розділу можливий тільки при наборі відповідної суми балів (зазвичай, до 10-ти), в іншому випадку програма запропонує повернутися до попередніх інформаційних кадрів для повторення пройденого матеріалу.

Зазначені підстави для розробки комп'ютерних систем навчання були реалізовані на практиці у процесі створення електронної програми з навчальної дисципліни «Волейбол і методика викладання» для студентів спеціальності 014 Середня освіта (Фізична культура) та 017 Фізична культура і спорт для студентів навчально-наукового інституту фізичної культури Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка.

Розробка засобів інформатизації навчання рухових дій продовжена в межах дистанційного навчання, яке здатне інтегруватися в існуючі підходи до формування рухових умінь і навичок.

На основі вивчення закономірностей освітньої діяльності було розроблено структурно-функціональну модель навчання рухових дій, яка описує технологію інноваційної діяльності навчання рухових дій із виду спорту (рис. 1).

У структурі даної діяльності ми виділили чотири організаційних етапи:

1) відбір, систематизація та структурування інформації навчального призначення;

2) візуалізація навчально-методичної інформації з урахуванням закономірностей її надання у процесі навчання рухових дій;

3) уявлення навчально-методичної інформації у форматі інформаційного кадру;

4) визначення функцій користувача програмної оболонки, зумовлених специфікою управління педагогічною інформацією у процесі навчання техніки рухових дій.

Технологічно модель є системою, у якій здійснюється взаємодія комп'ютерної програми, яка є оболонкою (програмною оболонкою) дидактичного засобу, і навчального контенту – структурованої й оформленої за допомогою відповідних комп'ютерних технологій інформації навчального призначення.

Спеціалізація комп'ютерної програми, у якості інструменту практичної діяльності майбутнього фахівця фізичної культури, забезпечується комплексом функцій навчальної діяльності дистанційного навчання рухових дій:

- планування процесу навчання;
- формування у студентів комплексу знань і умінь, необхідних для оволодіння певним видом спорту;

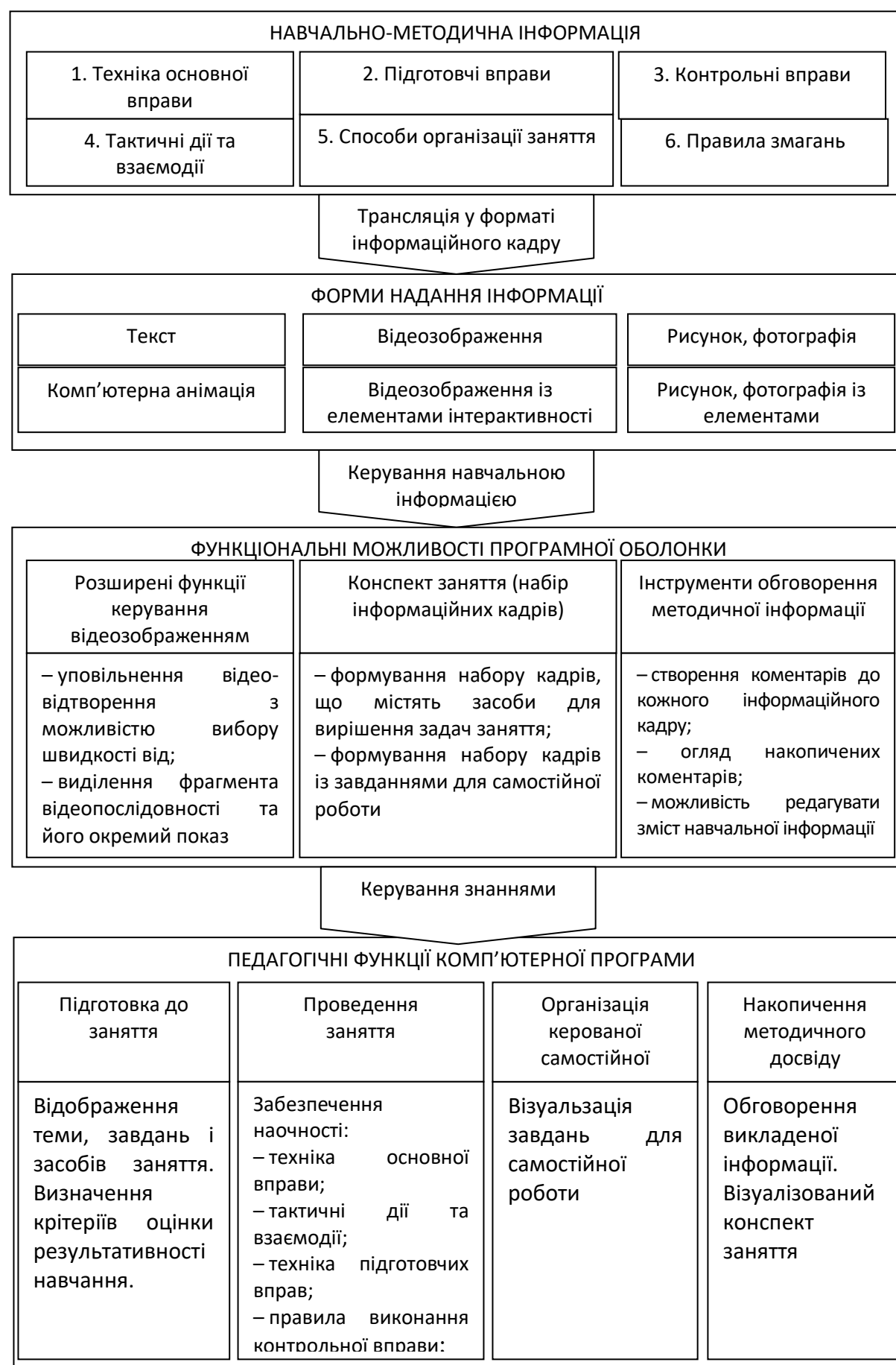

Рис. 1. Структурно-функціональна модель дистанційного навчання рухових дій

- навчання техніки рухових дій;
- педагогічний контроль ефективності освітнього процесу;
- розробка заходів, спрямованих на поліпшення якості навчальної діяльності.

Навчальна функціональність спеціалізованої комп'ютерної програми полягає в наступному: отримання від викладача системи навчальних завдань; виконання навчальних завдань у спеціально організованих викладачем умовах; контроль і самоконтроль підсумків навчальної діяльності.

Висновки. 1. Існуючі навчально-методичні розробки електронного навчання застосовуються у професійній підготовці майбутніх фахівців фізичної культури в обмеженому об'ємі і, переважно, у тих видах освітньої діяльності, яка значно не впливає на загальну результативність фізкультурної освіти. Це призводить до суттєвого відставання системи фізкультурної освіти від інших освітніх напрямів у застосуванні засобів і методів навчання, що базуються на інформаційних технологіях.

2. Використання електронних засобів навчання стимулює розвиток процесу інформатизації фізкультурної освіти і є ефективним засобом навчання рухових дій. Наочність і доступність інформації навчального призначення підвищує якість дидактичних процесів.

3. Сукупність функціональних можливостей і дидактичних властивостей дистанційного навчання є основою для застосування електронного навчально-методичного забезпечення в якості складової процесу навчання рухових дій у процесі професійної підготовки майбутніх фахівців фізичної культури.

Перспективи подальших наукових розвідок із заданої проблеми можуть бути спрямовані на розробку електронного навчально-методичного посібника для дистанційного навчання рухових дій із певного виду спорту.

ЛІТЕРАТУРА

- Биков, В. Ю. (2009). *Моделі організаційних систем відкритої освіти*. К.: Атіка (Bykov, V. Yu. (2009). *Models of organizational systems of open education*. K.: Attica).
- Заболотний, В. Ф. (2010). *Дидактичні засади застосування мультимедіа у формуванні методичної компетентності майбутніх учителів фізики* (автореф. дис. ... докт. пед. наук: спец. 13.00.02 «Теорія та методика навчання (фізика)»). Київ (Zabolotnyi, V. F. (2010). *Didactic bases of multimedia application in formation of future physics teachers' methodological competence* (DSc thesis abstract). Kyiv).
- Коваль, Т. І. (2009). *Підготовка викладачів вищої школи: інформаційні технології у педагогічній діяльності*. К.: Вид. центр НЛУ (Koval, T. I. (2009). *Training of higher school teachers: information technologies in pedagogical activity*. Kyiv).
- Козлакова, Г. О. (2017). *Теоретичні і методичні основи застосування інформаційних технологій у вищій технічній освіті*. К.: ІЗМН, ВІПОЛ (Kozlakova, H. O. (2017).

Theoretical and methodological bases of applying information technologies in higher technical education. Kyiv).

Козяр, М. М. (2009). *Віртуальний університет*. Львів: Львівський державний університет безпеки життєдіяльності (Koziar, M. M. (2009). *Virtual University*. Lviv: Lviv State University of Life Safety).

Павленко, І. О. (2018). Тенденції реалізації фізичного потенціалу студентів педагогічних спеціальностей. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*, 3(77), 178-187 (Pavlenko, I. O. (2018). Trends in the realization of the physical potential of students of pedagogical specialties. *Pedagogical sciences: theory, history, innovative technologies*, 3 (77), 178-187).

Храмов, В. В. (2016). *Инновационные технологии обучения двигательным действиям в системе физкультурного образования* (дис. ... д-ра. пед. наук). Калининград (Khramov, V. V. (2016). *Innovative technologies of training of motor actions in the system of physical culture education* (DSc thesis). Kaliningrad).

РЕЗЮМЕ

Чхайло Николай, Скачедуб Наталья. Инновационные технологии обучения двигательным действиям будущих специалистов физической культуры.

В статье рассмотрена проблема внедрения инновационных технологий обучения двигательным действиям в профессиональную подготовку будущих специалистов физической культуры. С целью определения целесообразности использования электронных дидактических технологий в профессиональной подготовке специалистов физической культуры было проведено анкетирование среди преподавателей физкультурно-спортивных кафедр педагогических высших учебных заведений. Определены педагогические условия внедрения инновационных технологий в профессиональную подготовку будущих специалистов физической культуры. Создана компьютерная программа системы обучения двигательным действиям и тестирования умений анализа техники исполнения двигательных действий определенного вида спорта на основании ее визуального наблюдения. Разработана структурно-функциональная модель обучения двигательным действиям вида спорта.

Ключевые слова: информационные технологии, высшие педагогические учебные заведения, электронные средства обучения, будущие специалисты физической культуры, профессиональная подготовка, двигательные действия.

SUMMARY

Chkhilo Mykola, Skachedub Nataliia. Innovative technologies of teaching motor actions in future physical culture specialists professional training.

The article considers the problem of introducing innovative technologies of teaching motor actions in professional training of future physical culture specialists. The purpose of the study is to scientifically substantiate the theoretical foundations of introducing innovative technologies for teaching motor actions focused on the use of electronic teaching aids in the system of professional training of future physical culture specialists. In the study we used the following methods: theoretical analysis and generalization of scientific literature on this problem, observation, questionnaires, testing, pedagogical experiment, mathematical data processing. In order to identify the feasibility of using electronic didactic technologies in the training of physical culture specialists, a survey was conducted among teachers of physical culture and sports departments of higher pedagogical education institutions.

The leading role of the competence approach in the information-technological activity of teaching motor actions is indicated.

The pedagogical algorithms of dialogic interaction between the user-student and the educational computer program are outlined: analysis of the technique of the observed motor action with the subsequent analysis of its quality; planning the process of teaching motor actions; determination of the content of further training on the basis of the analysis of motor action technique.

The pedagogical conditions of introducing innovative technologies of teaching motor actions in professional training of future physical culture specialists are defined, namely: support of the basic operations of a didactic cycle at teaching motor actions: planning of educational activity, application of means and methods of training, control and diagnostics; visualization of educational information with the use of physical exercises. It is assumed that the use of multimedia learning objects with the technique of motor actions in the conditions of practical training accelerates formation of motor skills and abilities based on the optimization of the process of kinesthetic sensations of correct performance of the exercise technique.

The computer program of the system of teaching motor actions and testing abilities to analyze the technique of performing motor actions of the sport on the basis of its visual observation (module-application "Video Tasks" for the distance learning system Moodle) is developed.

Based on the study of the laws of educational activity, a structural-functional model of teaching motor actions has been developed.

Prospects for further scientific research on this issue can be seen in developing an electronic training manual for distance teaching of motor actions in a particular sport.

Key words: *information technologies, institutions of higher pedagogical education, electronic means of education, future specialists of physical culture, professional training, motor actions.*

UDC 378.4+650

Kateryna Shykhnenko

Institute of Public Administration
and Research in Civil Protection

ORCID ID 0000-0002-8623-2907

DOI 10.24139/2312-5993/2020.08/329-342

MANAGEMENT THEORETICAL CONCEPTS IN HIGHER EDUCATION: RESEARCH DIMENSION

The study specified the research dimension features in the management concepts that were used to manage the education institutions in Ukraine. It identified how the specified features correlated with the management approaches such as reputational, process-outcome-oriented, and standard-oriented that are found in different types of higher education institutions. It revealed how the features of every concept were represented in the institutional constituent documents such as the University Statute and to what extent the institution stakeholders were aware of how the research was managed in their institutions. The study was explorative and used qualitative methods to collect data obtained from the participants' opinions. It included two phases such as a systematic review and a survey. The systematic review of the relevant literature and the institutional constituent documents